

ΤΟ ΘΕΜΑ

Ο ρόλος
της Ε.Ε.

Πέρα από την ανησυχία ότι είναι πιθανόν η Τουρκία να επιχειρήσει να δοκιμάσει τα αντανάκλαστικά της νέας κυβέρνησης, υπάρχει πλέον και το προηγούμενο των αποφάσεων της Ε.Ε. για τις τουρκικές παραβιάσεις στην κυπριακή ΑΟΖ, που δεν είναι καθόλου ενθαρρυντικό

Του **ΠΑΝΑΓΗ ΓΑΛΙΑΤΣΑΤΟΥ**
p.galiatsatos@realnews.gr

Ανησυχία επικρατεί στην ελληνική κυβέρνηση για το ενδεχόμενο τουρκικής προβοκάτσιας στην περιοχή του Καστελλόριζου μέσα στον Αύγουστο. Η κυβέρνηση και η ηγεσία του στρατεύματος έχουν πληροφορίες ότι οι Τούρκοι προετοιμάζουν την αποστολή τουρκικού ερευνητικού σκάφους στη συγκεκριμένη θαλάσσια περιοχή και εντός της ελληνικής υφαλοκρηπίδας. Είναι ενδεικτικό ότι σε ραδιοφωνική του συνέντευξη, την Παρασκευή, ο υπουργός Αμυνας **Νίκος Παναγιωτόπουλος** επιβεβαίωσε ότι το υπουργείο του είναι ενήμερο γι' αυτά τα σενάρια και τόνισε ότι έχουν γίνει προετοιμασίες ώστε η απάντηση της ελληνικής πλευράς, αναλόγως της πρόκλησης, να είναι άμεση και αποτελεσματική: «Δεν θα κάτσουμε αμέριμνοι αν η Τουρκία κάνει έρευνες στο Καστελλόριζο», ήταν το αυστηρό μήνυμα του υπουργού προς την άλλη πλευρά.

Κινητικότητα

Τις ανησυχίες του υπουργού Αμυνας συμμερίζονται τόσο στο ΥΠΕΞ όσο και στο Μέγαρο Μαξίμου, χωρίς, ωστόσο, να το εκφράζουν δημόσια. Στην Αθήνα γνωρίζουν ότι το δεύτερο ερευνητικό σκάφος που διαθέτει η Τουρκία, το «Ορούτς Ρέις», βρίσκεται στη Γιάλοβα και ολοκληρώνει τις εργασίες του εκεί τον Δεκαπενταύγουστο, ενώ έλαβαν σοβαρά υπόψη τους τη δήλωση του Τούρκου υπουργού Ενέργειας **Φατίχ Ντονμέζ** ότι στη συνέχεια θα κατευθυνθεί στην ανατολική Μεσόγειο. Πληροφορίες υποστηρίζουν, μάλιστα, πως η τουρκική εταιρεία πετρελαίου στην οποία ανήκει το «Ορούτς Ρέις» έχει ζητήσει τη δέσμευση περιοχής νοτιώς του Καστελλόριζου και εντός της ελληνικής υφαλοκρηπίδας. Δεν είναι η πρώτη φορά που στην ελληνική κυβέρνηση σημαίνει συναγερμός για τυχόν παραβίαση των κυριαρχικών μας δικαιωμάτων. Το ίδιο είχε συμβεί και τον περασμένο Οκτώβριο, όταν η Τουρκία είχε στείλει στα όρια της ελληνικής υφαλοκρηπίδας το «Μπαρμπαρός», που έπαιζε για πολλές εβδομάδες «κρυφτούλι» με τη φρεγάτα «Νικηφόρος», αλλά και τον Ιούνιο, κατά τη διάρκεια της πλεύσης του πλοίου-γεωτρύπανου «Γιαβούζ» προς την κυπριακή ΑΟΖ. Αυτή τη φορά, πάντως, η ανησυχία στο Πεντάγωνο είναι μεγαλύτερη, καθώς η συγκυρία είναι διαφορετική. Πέρα από την ανησυχία ότι είναι πιθανόν η Τουρκία να επιχειρήσει να δοκιμάσει τα αντανάκλαστικά της νέας κυβέρνησης, όπως παγιώσ κάνει σε κάθε κυβερνητική αλλαγή στην Ελλάδα, υπάρχει πλέον και το προηγούμενο των αποφάσεων της Ε.Ε. για τις τουρκικές παραβιάσεις στην κυπριακή ΑΟΖ, που δεν είναι καθόλου ενθαρρυντικό. Ουσιαστικά, με τις αποφάσεις της η Ευρωπαϊκή Ένωση «πέταξε την μπάλα στην εξέδρα» και απέφυγε κυρώσεις που πραγματικά θα... πονούσαν την Τουρκία. Όπως, μάλιστα, το έθεσε Τούρκος αξιωματούχος, η διακοπή της προενταξιακής χρηματοδότησης ισοδυναμεί με τα μισά απ' όσα κοστίζει η ποδοσφαιρική ομάδα Γαλατασαράι. Η Τουρκία κατάλαβε ότι η έκνομη συμπεριφορά της στην ΑΟΖ ενός κράτους-μέλους της Ε.Ε. δεν έχει κόστος και δεν απο-

Η Αθήνα ανησυχεί για προβοκάτσια στο Καστελλόριζο!

ΧΟΥΛΟΥΣΙ ΑΚΑΡ

ΝΙΚΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ

«Θα απαντήσουμε σκληρά αν υπάρξει τουρκική πρόκληση», είναι το μήνυμα που στέλνει το ελληνικό Πεντάγωνο

«**ΔΕΝ ΘΑ ΚΑΤΣΟΥΜΕ** αμέριμνοι αν η Τουρκία κάνει έρευνες στο Καστελλόριζο», δήλωσε ο υπουργός Αμυνας Νίκος Παναγιωτόπουλος

Ο ΤΟΥΡΚΟΣ υπουργός Εξωτερικών Μεβλούτ Τσαβούσογλου έχει ξεκαθαρίσει πως η Τουρκία θέλει λύση-πακέτο για όλα τα θέματα, Αιγαίο και ανατολική Μεσόγειο

Οι Βρυξέλλες πετούν την μπάλα στην εξέδρα!

Υπομονή συνιστούν Ευρωπαίοι διπλωμάτες για τις προκλήσεις των Τούρκων

Του **ΘΑΝΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ**
Ανταπόκριση, Βρυξέλλες

■ **ΥΠΟΜΟΝΗ** προς τα κράτη-μέλη, περιλαμβανομένης της Ελλάδας, συνιστούν Ευρωπαίοι διπλωμάτες με καλή γνώση των δεδομένων των ευρωτουρκικών σχέσεων, εξηγώντας πως «το πρόβλημα στην Τουρκία είναι πρόβλημα Δημοκρατίας και κράτους δίκαιου», ενώ όλα τα επιμέρους ζητήματα με τους άμεσους γείτονές της είναι επιφανόμενα της ανάσχεσης της ευρωπαϊκής της πορείας.

Συγκεκριμένα, Ευρωπαίοι διπλωμάτες που μίλησαν στη *Realnews* και σε εκπροσώπους του διεθνούς Τύπου την Πέμπτη στις Βρυξέλλες, υπό την προϋπόθεση της ανωνυμίας, έθεσαν το ζήτημα της υπαναχώρησης των δημοκρατικών μεταρρυθμίσεων και της εφαρμογής των κανόνων του κράτους δικαίου στην Τουρκία ως τη ρίζα όλων των δεινών που αντανακλούν στις σχέσεις με την Ελλάδα, αλλά και την επίλυση του Κυπριακού. Ωστόσο, άφησαν και ένα περιθώριο αισιοδοξίας, καθώς διαβλέπουν αφενός κορύφωση των εντάσεων με τη Δύση και στη συνέχεια μια νέα γενιά πολιτικών που αργά ή γρήγορα θα διαδεχθεί τον **Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν** και θα αποκαταστήσει το status quo ante. Οι ίδιοι διπλωμάτες εξήγησαν στους εκπροσώπους ότι το στοίχημα πια για τη Δύση είναι αφενός να προετοιμάσει, αφετέρου να υποβοηθήσει την επόμενη πολιτική φουρνιά (των δημοκρατικών-κοσμικών) αντιπάλων του Ερντογάν. Το στοίχημα καθίσταται πλέον καθοριστικό, τη στιγμή που ο δυτικός-κοσμικός προσανατολισμός δεν είναι δεδομένος σε όλο το φάσμα της αντιπολίτευσης, ενώ πρόσφατες δηλώσεις του πρώην υπουργού **Αλί Μπαμπατζάν**, που ιδρύει το δικό του νέο κόμμα, κρήθηκαν ως ελαφρώς απογοητευτικές.

Στο Ελσίνκι

Επί του πρακτέου, οι Βρυξέλλες είναι προς το παρόν έτοιμες για ένα νέο κύμα μέτρων κατά της Τουρκίας, συνδεδεμένο με τις παράνομες δραστηριότητες στην κυπριακή ΑΟΖ, και το θέμα θα συζητηθεί εκ νέου στις 28 και 29 Αυγούστου στο Ελσίνκι και στην άτυπη συνεδρίαση του GYMNICH (υπουργοί Εξωτερικών, Ευρωπαϊκών Υποθέσεων και Αμυνας). Ωστόσο, το συγκεκριμένο πρόβλημα παραμένει. Η οριοθέτηση της υφαλοκρηπίδας και η επίλυση του Κυπριακού αποτελούν τη μόνη ασφαλή οδό για την εξομάλυνση των ευρωτουρκικών σχέσεων, περιλαμβανομένης της κανονικοποίησης των σχέσεων με την Κυπριακή Δημοκρατία. Ειδικά σε σχέση με το τελευταίο, δυστυχώς η Ε.Ε. είναι «στιγματισμένη», σύμφωνα με την Τουρκία, για τη φιλοκυπριακή της στάση, με αποτέλεσμα οι δυνατότητες παρέμβασης ή ανάληψης πρωτοβουλιών να είναι περιορισμένες. Ακόμα κι έτσι, η παρουσία της Κομισιόν και της ΕΥΕΔ ως παρατηρητών σε μια νέα διεθνή διάσκεψη υπό τον ΟΗΕ είναι επιβεβλημένη ως εκ της πιστοποίησης της εφαρμογής του κοινοτικού κεκτημένου σε όποια λύση. Καθοριστικά για το αν θα συγκληθεί μια τέτοια διάσκεψη και το αν θα έχει δυνατότητα επιτυχίας παραμένουν το αν και κατά πόσο η πλευρά των Ελλνοκυπρίων δεν θα ξεκινήσει από το δεδομένο των συγκλίσεων **Γκουτέρες** και αν Ελλνοκύπριοι, Ε.Ε. και Ελλάδα θα δεχθούν -και με ποιον τρόπο- χρο-

νοδιάγραμμα αποχώρησης των τουρκικών στρατευμάτων (και όχι άμεση αποχώρηση). Σε κάθε περίπτωση, οι Βρυξέλλες γνωρίζουν ότι η συζήτηση για την επίλυση του Κυπριακού δεν είναι μια τεχνικότητα, αλλά η ίδια η ουσία σε σχέση με την ΑΟΖ, τα δικαιώματα των Τουρκοκυπρίων και τα προσκλήματα της Τουρκίας. Η δε στάση της Τουρκίας στο ζήτημα αποτελεί την καλύτερη απάντηση για το πόσο τραγική θα είναι μια λύση δύο κρατών -ιδέα με την οποία φλερτάρουν ορισμένοι κύκλοι- και πόσο επικίνδυνο για τα ελληνικά συμφέροντα και τα συμφέροντα των Ελλνοκυπρίων είναι να κυριαρχείται η ρητορική περί λύσης από κύκλους που αγνοούν ή ηθελήμενα αποκρύπτουν πως το πραγματικό πάτημα της Τουρκίας για την εισβολή ήταν όχι μόνο το πραξικόπημα, αλλά και οι διακονοτικές ταραχές που είχαν προηγηθεί. Υπό την έννοια αυτή, οι διπλωμάτες των Βρυξελλών θα ήθελαν να δουν **Αναστασιάδη** και **Ακιντζί** να επιστρέφουν σύντομα στο πνεύμα του 2016. Ο πρώην διαπραγματευτής του ΟΗΕ **Αλεξάντερ Ντάουερ**, καθόλου τυχαία, υπενθύμιζε πρόσφατα σε συνέδριο στις Βρυξέλλες ότι το κλειδί για τη λύση είναι η «ενσυναίσθηση» (empathy). «Σταματήστε να λέτε ο καθένας τη δική του πλευρά της Ιστορίας: οι Ελλνοκύπριοι πρέπει να μάθουν και να συζητούν την οπτική των Τουρκοκυπρίων και οι Τουρκοκύπριοι των Ελλνοκυπρίων», είχε αναφέρει ο έμπειρος διπλωμάτης.

«Η διπλωματία των σεισμών»

Την ίδια ώρα, και καθώς οι επαφές υψηλού επιπέδου έχουν παγώσει με απόφαση της Συνόδου Κορυφής, το κρίσιμο έργο να αποφορτίσουν την ένταση και να κρατήσουν τις στρατηγικές γέφυρες επικοινωνίας ανοικτές έχουν αναλάβει οι θεσμικοί εκπρόσωποι της Κοινωνίας των Πολιτών. Η *Realnews* είναι σε θέση να γνωρίζει ότι ο πρόεδρος της Μεικτής Συμβουλευτικής Επιτροπής Ε.Ε. - Τουρκίας (JCC - ΕΟΚΕ), **Παναγιώτης Γκόφας**, βρίσκεται σε προχωρημένες επαφές με τον ομόλογό του της αντίστοιχης τουρκικής αποστολής στην ΕΟΚΕ, **Ριφάτ Χισαρχίκιογλου**, για τη διοργάνωση και διεξαγωγή τριών, κομβικής σημασίας, συνεδρίων με αντικείμενο την αντιμετώπιση καταστροφών (disaster management) στη Θεσσαλονίκη, στη Νάπολη και στην Αγκυρα. Στις συζητήσεις έχει εμπλακεί και ο ευρωπαϊστής πρώην μόνιμος αντιπρόσωπος της Τουρκίας στην Ε.Ε. και νυν υφυπουργός Εξωτερικών **Φαρούκ Καϊμακτσί** και διπλωμάτες που έχουν κατά καιρούς περάσει από πόστα της Θεσσαλονίκης. Ενήμερη είναι και η Κομισιόν, και συγκεκριμένα ο αρμόδιος Επίτροπος **Χρήστος Στυλιανίδης**, λόγω RescEU (ο νέος μηχανισμός πολιτικής προστασίας της Ε.Ε.). Στις συζητήσεις, κομβικό ρόλο έχει και ο αντιπρόεδρος της ιταλικής CNA (η αντίστοιχη ΓΕΣΕΒΕ) **Τζουζέπε Ολιβιέρο**.

Στις Βρυξέλλες, στην Αθήνα και στην Αγκυρα δεν είναι λίγοι αυτοί που θυμούνται ότι η χρυσή εποχή των ελληνοτουρκικών σχέσεων -και αντίστοιχα η χρυσή εποχή του εξευρωπαϊσμού της Τουρκίας- είχε ακολουθήσει τη λεγόμενη «διπλωματία των σεισμών» (1999) και τερματίστηκε με τρεις κομβικές εξελίξεις: τον τερματισμό της πορείας προς τη Χάγη για την υφαλοκρηπίδα, την απόρριψη του Σχεδίου Ανάν και τις συντηρητικές μεταρρυθμίσεις που ακολούθησαν την εδραίωση του Ερντογάν στην εξουσία.

κλείεται το ενδεχόμενο να θελήσει να επαναλάβει και αλλού αυτό που κάνει στην κυπριακή ΑΟΖ. Αυτή είναι μια ανησυχία διάχυτη στους ελληνικούς διπλωματικούς κύκλους, αλλά και μια προειδοποίηση που εισπράττουν οι Έλληνες αξιωματούχοι στις συνομιλίες με τους Κύπριους συναδέλφους τους.

Το δεύτερο στοιχείο που λαμβάνουν υπόψη τους στην Αθήνα είναι ότι το Κυπριακό οδηγείται σε μια προσωρινή κορύφωση στη συνάντηση **Αναστασιάδη - Ακιντζί** στις 9 Αυγούστου. Αν οι δύο ηγέτες συμφωνήσουν και υπάρξει συνέχεια στη Γενική Συνέλευση του ΟΗΕ και πενταμερής, όπως έχουν ζητήσει ο Ακιντζί και η Αγκυρα, τότε είναι πιθανόν η Τουρκία να μετριάσει την επιθετικότητά της. Αν όμως τα σπάσουν, όπως φαίνεται το πιθανότερο αυτή τη στιγμή, τότε η Τουρκία δεν θα έχει κανένα λόγο για «διπλωματική αυτοσυγκράτηση». Σε αυτήν την περίπτωση, οι πιθανότητες μιας προβοκάτσιας στην ελληνική ΑΟΖ εμφανίζονται αυξημένες, ενώ δεν θα πρέπει να αποκλείεται και μια κίνηση της Τουρκίας σε ένα από τα αδειοδοτημένα οικοπέδα της κυπριακής ΑΟΖ και κατά προτίμηση τα 6 και 7, για τα οποία ισχυρίζεται ότι ανήκουν στην υφαλοκρηπίδα της.

Ο Τούρκος υπουργός Εξωτερικών **Μεβλούτ Τσαβούσογλου** έχει ξεκαθαρίσει πως η Τουρκία θέλει λύση-πακέτο για όλα τα θέματα, Αιγαίο και ανατολική Μεσόγειο. Οι Τούρκοι θεωρούν πως ο πιο πρόσφορος τρόπος είναι να τα βάλουν όλα μαζί στο τραπέζι και να τα συνοδεύουν σχεδόν καθημερινά με απειλητικές δηλώσεις.

Τελευταίο παράδειγμα, οι δηλώσεις του Τούρκου υπουργού Αμυνας **Χουλουσί Ακάρ**, ο οποίος απείλησε με επανάληψη της εισβολής στην Κύπρο αν χρειαστεί, τόνισε πως οι Τούρκοι δεν θα κλείσουν ποτέ τα μάτια στα τετελεσμένα και στον σφετερισμό των δικαιωμάτων τους και προσέθεσε πως «σε αυτό το θέμα η Τουρκία έδειξε τα τελευταία δέκα χρόνια ότι είναι πολύ αποφασισμένη και κινείται βάσει σχεδίου και συνειδητοποιημένα. Θα είναι ωφέλιμο για όλες τις πλευρές να το αντιληφθούν αυτό το συντομότερο και να αναθεωρήσουν τις δραστηριότητές τους με βάση αυτό».

ΑΠΟΣΤΟΛΗ
Η κυβέρνηση και η ηγεσία του στρατεύματος έχουν πληροφορίες ότι οι Τούρκοι προετοιμάζουν την αποστολή τουρκικού ερευνητικού σκάφους στη συγκεκριμένη θαλάσσια περιοχή και εντός της ελληνικής υφαλοκρηπίδας